

CATALUNYA SOCIAL

Òrgan d'ACCIÓ POPULAR

Any XII. Núm. 561

Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts.

30 abril 1932

Redacció: Portaferriassa, 13 bis
Telèfon 21160 - BARCELONA

PUBLICACIÓ
SETMANAL

Administració: Duran i Bas, 11
Telèfon 17605 - BARCELONA

El front únic suposa sacrifici

No és pas la primera vegada que en aquestes columnes tractem d'aquest tema, de transcendència indubtable. I si repasses, lector, els diaris i revistes del nostre camp de dreta, veuràs amb quina insistència els escriptors i periodistes s'ocupen de la necessitat d'aquest front únic entre totes les forces socials i polítiques del nostre camp.

Què vol dir això? Vol dir, senzillament, que quan un tema mereix tanta insistència, es tracta d'un objectiu molt necessari. I, per tant, que en el renaixement de les forces dretanes de la nostra terra, que és veritablement fort i impressionant, hi ha necessitat molt viva d'una direcció unitària i d'una orientació no massa desigual entre elles.

És evident; el mateix fenomen del renaixement de les forces catòliques organitzades no és pas fill d'un pla calculat i metòdic, sinó més aviat fill i conseqüència de la gran necessitat que d'aquest renaixement ens han fet sentir les vergassades de l'enemic, els cops derivats del camp d'enfront. Totes les allaus anticatòliques s'han ajuntat per a treballar contra la civilització cristiana, i és natural que, davant aquest fet, també les nostres forces hagin unit la seva intenció i hagin ressorgit, esporuguides i diverses, al dolor de la vergassada. I així no és pas gens estrany que tots hagin tingut iniciatives, tots hagin pensat en organitzacions, i tots hagin volgut aportar el seu esforç a la lluita i a la defensa dels principis cristians dins la societat, segons la manera pròpia de veure les necessitats de la defensa i de l'hora.

Però aquest període d'espontaneïtat, perfectament explicable fins ara, és ja precís que acabi. És ja precís que cada u es convenci de la gran peremptorietat del seu esforç, però també de la gran necessitat de l'ordenament d'aquest esforç. Si anàvem a la lluita amb les condicions actuals de disgregació, és evident que hauríem de sofrir una derrota enorme i merescuda. En tot moviment polític i social la tàctica val tant com el comptar amb grans exèrcits i fortes legions. Amb legions indisciplinades i sense direcció tàctica es perden les batalles i es malmeten els més grans esforços.

¿Què ens cal fer, doncs, amics, per a formar un front únic? Ja hem dit que front únic no volia dir

abdicació d'ideals en tot allò que sigui opinable; no vol dir desfer organitzacions per a fer-ne d'altres. Vol dir només que cal estar amatents a la veu dels més autoritzats directors de moviments (autoritat que deriva de la seva posició social i sobretot de la seva força i de la seva història) per a no entrebancar-nos els uns als altres, en primer lloc, i per a ajuntar les nostres forces en la primera batalla electoral que vingui, a les ordres de les seleccions de cada una de les forces disperses, deixant de banda elements indisciplinats i discòls i deixant de banda qüestions petites per atendre les qüestions de més gran actualitat i de major importància per a tots.

I nosaltres podríem, ja des d'ara, assenyalar dos fets bàsics en els quals ens hem de mostrar conformes els esperits dretans d'aquesta nostra terra: primera, la defensa del patrimoni religiós i espiritual en el sentit cristià del nostre poble; i segona, el seu sentit català, ja que avui es aquest un fet evident i real contra el qual no podem ni volem lluitar en cap forma i de cap manera. Les forces socials poden coordinar-se damunt d'aquestes dues grans pedres angulars; i les forces polítiques poden trobar, damunt d'elles, tots els seus punts de coincidència. I si a aquestes dues bases ajuntem l'esperit de sacrifici corresponent, que sempre resulta necessari en tota obra de coordinació, assolirem amb èxit la unitat, allunyant-ne tots els entrebancs.

Si el nostre cor vibra segons les normes cristianes, aquest esperit de sacrifici per ajuntar-nos amb forces germanes no ens haurà de costar res. Sabem que amb dit sacrifici podrem obtenir grans béns per a l'Església i per a la societat, i no ens doldrà de cap manera que aquests beneficis siguin obtinguts a costa del nostre amor propi i de la nostra mateixa subordinació.

Continuem, doncs, predicant el front únic, no pas en el sentit d'anorrear forces per a crear-ne d'altres, sinó en el sentit que totes arribin a tenir la visió de la transcendència del moment i la visió del resultat que amb aquesta coordinació pot obtenir-se. Cal predicar el front únic en aquest sentit, que no ha d'espantar ningú d'esperit veritablement cristià.

*Fantasies evangèliques**Simó Pere*

JORDI ARNAU

V

Vós sou el Crist!

Simó, d'ençà d'aquell dia que Jesús li digué que el seguís, que el volia fer pescador d'homes, ja no es mogué més del costat del mestre. Tals coses havia vist que no podia dubtar. A la veu de Jesús els dimonis deixaven les seves preses, les malalties eren guarides, els morts ressuscitaven, les tempestes obeïen i callaven. I després de tantes meravelles tenia Jesús un parlar que encisava i escalfava. Davant per davant de Jesús Simó no gosava pas a aguantar-li la mirada i havia de baixar els ulls per força, però quan se'l podia mirar de biaix clavava els ulls en ell i no els sabia desviar d'aquella direcció, li espiava el pujar i baixar de les seves parpelles, les contraccions musculars de la cara, l'obrir i tancar dels llavis, els arcs de cercle que descrivia la punta de la barba i li semblava adivinar les paraules que ell deia, àdhuc sense sentir-les, el més sovint dolces, moltes vegades dogmàtiques, algunes de so profètic, poques amargants d'ira o de dolor, i, inconscientment suggestionat, Simó modulava les seves expressions facials seguint el ritme d'aquella faç que cada dia més s'acostumava a mirar com una faç divina.

A la veu de Jesús, Simó, que no tenia res de filòsof, assentia sempre sense analitzar massa els conceptes i, si en ells trobava quelcom d'inintelligible, aclucava els ulls de l'esperit i li semblava que la seva intelligència poc il·luminada era substituïda per una altra facultat no humana que li dava com una mena de llum estranya que el portava també a l'assentiment.

Una cosa així li va passar a Simó aquell dia que Jesús parlava d'una manera tota misteriosa dins la sinagoga de Cafarnaüm. Ja feia prop de dos anys que Simó seguia a Jesús i mai no l'havia sentit parlar així. Talment semblava que volgués posar en tument les intelligències de la gent que l'escoltava.

— Jo sóc el pa de la vida. Els vostres pares menjaren el manà en el desert i moriren. Jo sóc el pa vivent davallat del cel. Qui mengi d'aquest pa viurà eternament i el pa que jo donaré és la meva carn per a la vida del món.

D'un pilot de savis escribes que l'escoltaven en va sortir una rialla conjuminada i una veu que cridava:

— Què ens conta aquest somniador? Com pot darnos la seva carn per menjar?

I Jesús va reblar el clau una i dues i tres vegades amb veu pacífica, però per això ben afermada, com qui vol posar a prova la confiança de l'auditori en qüestió tan obscura.

— De veritat, de veritat us dic: si no mengeu la carn del fill de l'home i no beveu la seva sang no tindreu vida.

I amb to més ferm:

— Qui menja la meva carn i beu la meva sang té vida eterna i jo el ressuscitaré al darrer dia. Perquè la meva carn és verament menjar i la meva sang és verament beguda.

I desafiant el murmuri que començava a envair tot l'auditori va fer encara amb veu més forta i amb paraules més misterioses:

— Qui menja la meva carn i beu la meva sang, resta en mi i jo en ell. Com m'ha enviat el Pare vivent i jo visc pel Pare, així qui em menja ell també viurà per mi. Aquest és el pa davallat del cel: no com el manà que menjaren els vostres pares i moriren. Qui menjarà d'aquest pa viurà per sempre.

Els escribes i fariseus, fent-se pas a cops de colze, se n'anaven dialogant ben alt que tothom els sentís:

— Només faltava això.

— Anem-nos-en, que és un boig.

— La gent no ha perdut encara l'enteniment per creure's aquestes coses.

— Si és boig que el tanquin; encara ens hi tornariem ximpls.

I fins molts dels que havien admirat els prodigis que havia fet Jesús a ambdues bandes del mar de Tiberíades i l'anaven seguint, feien anar el cap de dreta a esquerra tot dient:

— Vaja, que aquest llenguatge fa perdre el món de vista.

— I fa mal a les orelles i és de mal sentir.

A ells dirigí Jesús aquestes paraules:

— Això us fa escàndol? ¿I què dirieu si vegéssiu el Fill de l'home pujar enlaire allà on era abans? L'esperit és el que vivifica; la carn no aprofita gens. I les paraules que us he dit són esperit i vida.

I observant que la major part prenién aire d'abandonar-lo, va exclamar amb veu adolorida:

— Ja veig que de vosaltres n'hi ha que no creuen. És que ningú no pot venir a mi si no li és permès pel meu Pare.

Prop mateix de Jesús estava Simó movent el cap en el sentit de qui afirma; mirant, però, tristament la multitud que els deixava sols. A l'hora dels miracles tots hi volien ésser; a l'hora dels misteris fugien. L'Iscaiot parlava sospitosament amb alguns que se n'anaven i els seguí un tros de camí; però es va repensar i va recular. Comptava amb els dits de les dues mans i es veu que no li sortia el compte. Els altres deixebles guaitaven a Jesús tots astorats. Allò era com una mena de daltabaix. Tots plegats no eren sinó una vintena al voltant de Jesús.

A aquests, parlà Jesús així amorosament:

— Que també us en voleu anar, vosaltres?

Fora de l'Iscaiot, que instintivament tenia els ulls fits a la porta, tots els altres deixebles giraren la mirada a Simó i amb aquell mirar semblava que li atorgaven poders per parlar en nom de tots. Joan, que estava al seu costat, li va oprimir suaument el braç amb la mà i va xiuxiuejar-li que parlés. Simó estava emocionat i no podia pas parlar gaire: ell preveia que se li faria un nus a la gola. Va mirar Jesús amb un esguard tot ple de fidelitat i va exclamar amb to patètic:

— Senyor; si fugim de Vós, a qui anirem? Vós, com dieu, teniu paraules de vida eterna i cap altre home no parla com Vós.

I de sobte, redreçant-se com si se sentís amb una altra mena de força i d'inspiració, afermant el to de la seva veu i alçant la mà dreta en l'aire com si anés a fer un jurament, exclamà:

— I nosaltres hem cregut i hem conegut que Vós sou el Crist, el Fill de Déu.

Un murmuri d'assentiment es deixà sentir entre els que voltaven Jesús, mentre que tots alçaven llurs mans amb posat solemni. També l'Iscaiot féu com els altres, després que s'hagué mudat de mà la bossa, i, estrenyent-la fort amb l'esquerra mentre al-

çava la mà dreta, jurava per dintre amb aquest pensament:

— Jo no deixo el meu lloc per res del món i per ningú.

Jesús acabà la conversa fent-los veure llur sobrenatural vocació.

— Aquí us tinc a tots dotze. No és cert que sóc jo qui us he elegit? Així i tot un de vosaltres és un diable.

Aquesta revelació els va prevenir contra tota presumció. Tots, i Simó el primer, baixaren els ulls i tremolaren de por, pensant: "Seré jo?" A Judas el cor li va fer un salt, se li va crispar la mà i li caigué a terra el bossot. Per a dissimular millor la seva sorpresa, alçà el bastó i digué a Jesús:

— Mestre, on és aquest diable que jo l'empaitaré a bastonades?

(Continuarà)

L'odi als jesuïtes

PER G. FÀBREGA I AMAT

Els jesuïtes s'han distingit sempre per l'especialització dels seus membres, en totes les qüestions a què les autoritats de l'orde els dediquen.

Els noms dels Pares Faura, Alguer, Ugarte, Ruiz Amado, Victoria i altres, la llista dels quals es faria interminable, han sobresortit en cadascuna de les especialitats a què han dedicat el seu temps d'estudi, cremant-se les celles, investigant sempre la veritat i la vertadera ciència.

L'odi als jesuïtes és un odi infonamentat. Molts el senten per reflex, perquè encara hi han babaus que es creuen que el dir mal dels jesuïtes fa *avançat i progressista* (?).

És un odi que no es basa en res, sinó en la gent a qui convé que es formi una atmosfera contrària a l'Orde de Sant Ignasi, i tant és veritat el que diem que la majoria dels nostres analfabets confonen tots els religiosos i tots els capellans amb els jesuïtes.

La major part de la massa estúpida, que es mou a so de tabals, amb exabruptes ferotges, ni saben el que és un jesuïta, no han vist mai un col·legi ni convent de jesuïtes, ni coneixen les obres que realitzen, ignoren el seu valor i com són estimats en els països on es dona valor al saber i a la virtut.

L'odi als jesuïtes no és pas degut al quart vot, del qual tant s'ha parlat en aquests últims temps, sense saber els que en parlen ni en què consisteix, ni què vol dir, ni què significa per als individus de l'orde ignasià.

L'odi als jesuïtes prové d'un origen més profund i tenebrós del que s'ha volgut explotar aquests darrers temps a casa nostra. En primer lloc, aquest odi és decretat per la maçoneria, car han estat els jesuïtes els que més han contribuït a divulgar les cerimònies, ridícules, esclavatge i plans tenebrosos de la secta lluciferina, descobrint els seus crims polítics, a través de la Història i dels pobles, i el programa destructiu i de guerra a Déu i a la Societat en què s'inspiren les sectes secretes. Aquestes activitats dels jesuïtes per a desemmascarar els maçons, no els seran mai perdonades pels que han d'actuar a les fosques i obeir ordres d'Orients i Venerables (?) que ni coneixen ni saben d'on emanen.

Els jesuïtes, quan s'han dedicat a una branca del saber humà, hi han posat tots els sentits, i han sobresortit en grau superior.

Els membres de la Companyia de Jesús en tot temps han desemmascarat els que viuen del frau filosòfic, i precisament hem estat afavorits aquests dies amb la tramesa d'un llibre interessant, *La plaga de l'Espiritisme modern*, degut a la ploma del jesuïta Romuald Benedet, enriquit amb un apèndix titulat *Quel·com d'Espiritisme*, del Pare Carles M. de Heredia, jesuïta.

En la CATALUNYA SOCIAL, ja fa alguns anys, en les notes que un temps hi vaig publicar amb l'epígraf d'*Espurnes*, vaig tenir l'oportunitat de parlar d'aquest savi jesuïta, que als Estats Units és considerat, justament, com a home d'intel·ligència superior.

El Pare Heredia penetrà el secret dels fraus dels vividors de l'Espiritisme, i arribà a fer cèlebres les seves sessions, a l'extrem que molts, amb tot i saber que la seva actuació era encaminada a desenganyar gent ignorant, arribaren a dubtar si eren certes o no les seves condicions de *mèdium*, car executava els fraus i les actuacions espírites de tal manera com cap *mèdium* dels que lloguen els espiritistes no ha pogut mai executar-les amb igual perfecció, i després el Pare Heredia demostrava els trucs de què es valia per a impressionar els espectadors i curiosos, entre ells homes de ciència, metges, espiritistes, psicòlegs, etc.

Doncs bé: aquesta actuació dels jesuïtes per a ensenyar la veritat, la ciència vertadera i desfer els errors, és el que no perdonaran mai els que viuen de la sensibleria carrinclona dels ignorants, explotant-los, i com que eren molts els que viuen d'aquella sensibleria això ha produït l'odi a un Orde que no té altre pecat que el de sobresortir en les ciències, en l'ensenyança, en el practicar el bé al proïsme, en el camp de la filosofia i de l'experimentació.

Sentim no disposar de temps i espai per a demostrar als nostres lectors d'on prové aquest odi baix i insensat desencadenat en contra dels jesuïtes, però amb el que hem dit ja n'hi ha prou per a indicar el seu origen.

Mentre la nostra plebs, obeint la veu dels seus dictadors sectaris, és obligada a cridar *morin els jesuïtes!*, les classes selectes del saber dels països on la tolerància se sent i es practica de veritat, demanen més jesuïtes i els donen totes les facilitats perquè hi estableixin Col·legis, Universitats i Centres benèfics.

CAMISERIA - CORBATERIA - MITGERIA - GÈNERES DE PUNT

MAS i ROCA
CAMISERS

CASES ESPECIALITZADES PER A LA MIDA

24, Portaferriassa, 26 - Telèf. 71641 - BARCELONA - 16, Fontanella, 16 - Telèf. 12211

La falç contra el martell

PER R. RUCABADO

I

Totes les noves de Rússia hi concorden, gairebé des del començ de la Revolució. En aquests últims temps s'és fet agut sobremanera el fenomen, i les sotragades de la tragèdia commonuen el món. És la violència que es fa als pagesos per a fer-los lliurar els productes del camp, violència que els camperols contesten amb tot els recursos de l'hostilitat. La guerra és permanent, quinze anys fa que dura i que envermelleix els camps de la U. R. S. S., guerra saturada d'episodis cruels i salvatges. Guerra moguda pels treballadors agrícoles que defensen els fruits de la terra, contra la gent de ciutat: obrers, soldats i funcionaris, que es dediquen a requisar i confiscar el producte de les suors del terrassà. Aquesta lluita del camp contra la ciutat, que justifica el títol d'un llibre de gran interès sortit aquests dies, "*Más allá del comunismo. El campo contra la ciudad en Rusia*" (1), és la fase última, insoluble i desesperada, del sofisma socialista, portal obert sobre un abisme sense fons ni espurna de claror.

El dogma de la socialització dels mitjans de producció topa de ple contra un altre dogma socialista, el que exigeix per a l'obrer el producte íntegre del treball. Ambdós principis recíprocament es neguen i destrueixen. L'Estat socialista, que representa la societat i es fa amo dels útils i dels instruments de producció, es topa amb l'individu productor, amb el productor *més productor que els altres*, si així puc dir, el productor agrícola, el productor del blat i del pa. Aquest obrer sent amb tota la plenitud el dret absolut que el socialisme teòricament li atorga, de vindicar "el producte íntegre del treball". La socialització i reversió a l'Estat de tots els elements i de tots els fruits, d'una part, i d'altra part l'apropiació íntegra dels fruits per part de l'individu que amb les seves mans i suors extreu i fa néixer, es contradiuen durament. I els homes enrolats en les dues legions embanderades a cada un d'aquests dos sofismes, lluiten i es devoren amb fúria sagnant. I la falç topa contra el martell i treu espurnes.

L'obrer de la terra, reivindicant el producte íntegre del seu treball, ha desposseït els antics propietaris, però es troba cara a cara amb l'obrer de ciutat que necessita els productes de la terra per a viure i per a treballar. L'obrer del camp tendeix a defensar ço que és seu, íntegrament seu, que condensa les seves suors, davant dels que se li volen emportar aquell fruit, i no té, com en temps dels propietaris tenia, un mercat lliure. No hi ha més que un comprador únic, l'Estat, i la seva oferta equival a la confiscació, fixant l'Estat mateix el preu, sense alternativa. És l'entrega forçosa dels productes a l'Estat, l'acceptació forçada de la retribució arbitrària de l'Estat. Això, o la presó, l'exili a Sibèria..., o les conseqüències terribles de la lluita armada contra les forces de l'Estat.

La història del bolxevisme durant aquests quinze anys és la història de les greus violències dels agents de l'Estat, contra els pagesos russos per a confiscar les collites, i dels pagesos — no pas dels amos antics, els "feudals", els agraris i terratinents, desposseïts — sinó dels obrers camperols, dels pagesos devinguts amos de les terres dels antics senyors que servien

en arrendataris o en jornalers, o dels qui eren modestos participants dels "Mirs" i "Artels" (les clàssiques formes comunitàries de la petita propietat russa), empunyant les armes contra aquells agents, per a no deixar-se confiscar. Tots els testimonis de Rússia hi coincideixen. L'aixecament de la bandera de la falç i el martell, en la pràctica ha estat el senyal d'una guerra cruelíssima de la falç contra el martell i del martell contra la falç, amb incendis, matances, repressàlies, venjances i deportacions sens nombre. L'Àngel Pestaña, en aquell llibre que tantíssim calor té per la qualitat i origen del reportatge, i que tants haurien de llegir i de recordar, "*Setenta días en Rusia. Lo que yo vi*", publicat en 1925, escriu sobre aquesta política de confiscació pàgines terribles que tothom hauria de tenir presents, fruit de la seva informació autèntica: "Soldados y delegados comunistas encargados de la requisición, muertos y bárbaramente mutilados, aldeas totalmente incendiadas y niños, mujeres y ancianos, cazados como fieras y sirviendo de blanco a las mortíferas ametralladoras: éste es el balance de la política bolchevique", i més avall: "Creemos que jamás se dará una estadística de todos los asesinatos cometidos, de las aldeas arrasadas y quemadas y de las víctimas que han sido sacrificadas a esa política de errores" (2). En altre lloc, del mateix llibre, relata la visita al museu de la *Tcheka* (la policia bolxevic dels primers anys, anomenada després la *Guepeu*, terribles noms el sinistre ressò dels quals espervera el món sencer): "Luego se nos mostraron fotografías. Grupos de cadáveres de soldados rojos mutilados por los *mujicks* (els pagesos)... Junto a las fotografías de estos grupos se veían otras de aldeas arrasadas por los soldados enviados para ejercer represalias después de haber ametrallado a todos sus habitantes. Hombres, mujeres, niños y ancianos, todos habían sucumbido. El procedimiento era expeditivo... y práctico" (3).

Una de les conseqüències més terribles que ha senyalat aquesta lluita salvatge ha estat la fam. Sabut i comprovat que una de les causes del fenomen de la fam, que no era pas nou a Rússia, però que els bolxevics, malgrat la seva omnipotència, no aturaren, sinó que, al contrari, agreujaren en proporcions enormes, fou la resistència dels camperols a conrear més terra que l'estrictament necessària per a la manutenció d'ells. Sembraven el blat indispensable a les necessitats de les poblacions rurals, negant-se a treballar més extensió, tota vegada que sabien que els havien de prendre el dipòsit. Això precipità el dèficit de la producció i vingué la terrible carestia de 1922 que esgarrià el món i que mogué a tots els pobles civilitzats en socors dels afamats de Rússia.

Les darreres etapes de la guerra entre l'Estat bolxevic i el pagès rus, de la lluita de l'Estat per al domini absolut sobre la població i la producció dels camps, consisteixen en la socialització definitiva de la terra i l'arrabassament de tota propietat rural, individual o col·lectiva, absorbides pel dret de l'Estat, propietari únic. És la reforma iniciada l'any 1928 per Stalin, a objecte d'aconseguir mitjançant el pla quinquennal, un tipus de producció igual al rendiment de les terres i de les indústries dels "països capitalistes". És l'organització del camp en *Kolkhozes* i *Sozhoses*, explotacions industrialitzades, veritables colònies o factories sota el domini immediat de l'Estat, on tota propietat dels obrers ha desaparegut, assala-

riats sense esperança de tenir cap part de terra, sense tenir més compensació que el salari que l'Estat fixa, obligats en canvi a un treball intensiu, a rendir un fort tipus de producció que l'Estat previament determina. Les poblacions noves construïdes al voltant d'aquestes factories, on predomina l'element industrial sobre el camperol, a base d'electrificació i de tractors, són de tipus comunista: procurant-se tenir els infants allunyats dels pares i ensinistrant-los per al treball (a recordar els nostres articles anteriors sobre la pedagogia dels bolxevics). Les dones i els infants són la principal mà d'obra amb la qual es compta. Una fotografia publicada al número especial de "Vu", dedicat a l'enquesta sobre Rússia, font documental de la qual hem parlat altres vegades, representa: "El director d'un Kolkhoze rodejat de les seves col·laboradores", significativa il·lustració de la tendència a disoldre l'antigua família camperola.

Alexis Markoff, en el llibre biogràfic del dictador soviètic, que també aquí altra volta citarem (4), ho explica amb paraula tràgica: "Stalin declarà que totes les terres eren propietat del Govern i que la seva producció pertanyia exclusivament a l'organisme estatal, organitzador dels "koljos", espècie de colònies agrícoles sota la direcció de capatassos, i en les quals el camperol s'ha convertit en una mena d'obrer agrícola, portant una vida de caserna i treballant per equips, sempre amb la mirada fita en la tralla del capatàs, tralla metafòrica, sens dubte, perquè ara la substitueix una pistola." Sinistra eficàcia d'aquest règim: "Els ports estan plens de mercaderies, pilots de blat regats de sang i de llàgrimes... s'aixequen piràmides de fustes regades no solament de suor, sinó també de sang..."

El treball en aquestes condicions és comparable a l'esclavitud, i aquest és el terme que tenen a la boca i a la ploma tots els informadors de la Rússia soviètica. El darrer acte, novíssim, de la tragèdia de la terra russa són les matances de fugitius a la frontera de Romania. En massa fugien els camperols d'Ukrània (l'antiga Ukrània riquíssima, graner d'Europa!), del "paradís soviètic", aprofitant l'estar glaçat el Dniestr, per a passar-lo a peu i cercar asil en la província romana de Bessaràbia. Els bolxevics, però, installaren vigilant el riu fortes guàrdies amb metralladores, que disparaven sobre els escàpols, i trencant el gel precipitaven en les fredes ones centenars d'infelïços. Allí on el gel no es trencava, restaven els cadàvers setmanes senceres, insepults, esperant el desglaç i que la corrent se'ls emportés aigües avall fins al Mar doblement Negre. Els lectors tenen recent l'esgarripança dels telegrams i cròniques de fa poques setmanes, i la indignació amb què els socialistes dels altres països europeus han protestat contra la monstruosa barbàrie comunista.

"No és un comunisme com aquest, comunisme de caserna, el que volia i dalejava el camperol rus", diu en Pestània. Hi ha una "Rússia verda" distinta i enfront de la Rússia roja, escriu i documenta amb abundant material psicològic Alexis Markoff al llibre recent *Más allá del comunismo*. És que el comunisme no l'entenen de la mateixa manera la gent del camp i la gent de ciutat, l'obrer de la terra i l'obrer de la indústria. I en aixecar crit i bandera de revolució, després de la fàcil victòria d'escampar i exterminar "els burgesos", sorgeixen problemes humans enormes, irreductibles, que mobilitzen i posen enfront uns dels altres uns interessos tan greus i tan primaris i tan

descarnats, que la seva harmonia purament material és impossible, i suprimit tot esperit, no poden sinó suscitar tragèdies cruels el fi i el remei de les quals escapa a les mans inconscients que les han encès.

(1) Per Alexis Markoff. Editorial Apolo, Barcelona, 300 pàgines.

(2) P. 127.

(3) P. 178.

(4) Stalin, Barcelona, 1932, pàgs. 88 i 90.

(Seguirà)

UNA ERRADA. — Malgrat que el bon sentit dels lectors ja ho devia rectament interpretar (*qui bene leget bene teget*), cal advertir, referint-me al meu article de la setmana passada, que allà on parlant de la bandera regional hissada al cementiri deia que la *Religió* era concubina i còmplice de l'Estat adúlter, havia de dir la *Regió*.

Llibres

M. GARCIA SILVESTRE. *Història sumària de la Literatura Catalana*. — Pròleg de Manuel de Montoliu. — Editorial Balmes, 1932. — Llibre de 125 X 195 mm. i XVII + 424 planes.

Aquest llibre tan esperat pot ja ésser l'auxiliar del coneixedor de la nostra literatura i el *vademecum* d'aquell qui la voldrà conèixer amb guiatge i no a les palpentes.

Cap poble no s'improvisa novellament, sinó que sobreedifica damunt les basamentes del seu heretatge, de la seva tradició i del seu peculiar caràcter.

En aquests temps de reviscolament patri i de redreçament nacional dels catalans es fa molt més necessari l'estudiar el nostre heretatge i el prendre'n possessió i defensar aquest heretatge.

Per les lletres retrobarem els nostres codis, el nostre història, els nostres homes, la vibració i l'ànima d'un passat, que com tota llavor sols vol que se li faciliti la fecundació per a donar fruits multiplicats i més ubèrrims.

Resseguint les èpoques diverses i els diversos gèneres literaris ens dona autors, obres escrites, conservades, valor intrínsec de l'obra i la seva efectivitat i transcendència en ésser publicades, des de les primeres manifestacions de la literatura catalana fins a la fi del segle XIX. És concís, cerca donar un juí serè i el nombre màxim de dades possible dintre la brevetat, i per això resulta un llibre d'estudi propi per a les aules on s'estudia literatura. També serà llibre de consulta per tenir a l'abast de la mà en la taula de treball.

La bibliografia nombrosa que ens hi dona el senyor Montoliu adjunta al llibre una nova valor per tal de poder recórrer fàcilment en punts determinats a les monografies, obres, articles de revista, diccionaris.

L'índex onomàstic amb què acaba ens dona la facilitat de poder consultar ràpidament sobre determinats punts, matèries i persones.

Valgui una felicitació a l'autor i col·laboradors així com a l'Oficina Romànica que ha volgut incloure aquesta obra de tanta utilitat entre les pròpies publicacions. I ens valgui a tots nosaltres novells esperançaments.

JOSEP CASANELLES, Prev.

L'acció parroquial i els obrers

PER A. GRIERA

Els obrers. — El sacerdot. — La parròquia. — Associacions parroquials d'obers. — No tots els obrers desitgen una ocupació independent.

I

L'experiència ens ensenya que cal enquadrar els obrers en cinc classes: 1) Tipus de directors. És aquell tipus d'obrer que influeix amb energia sobre les masses i es posa al seu davant. És l'obrer que llegeix durant una vetlla i aprofita la del dia següent per anar a discutir amb els seus enemics. 2) Obrers d'ànima resignada. Són els obrers intel·ligents, no compresos, que s'han col·locat al marge de tot. Solament poden satisfer els llurs desigs amb les lectures escollides i amb els tresors de la cultura. 3) Obrers de la intel·ligència. Són els eters protestataris per als quals sols l'opinió llur és la justa; són els campions de l'escola laica, de la secularització de cementiris, etc. 4) Els homes senzills. Són aquells obrers d'ànima bona, els quals encara conserven la Religió i permeten que sigui perseguida. Són aquells que fàcilment s'entusiasmen, però volen passar la vida sense treballar i sense sacrificar-se. 5) Els altres obrers són peons, homes sense judici propi, accessibles a totes les propagandes. Són un material col·locat a disposició de la intel·ligència.

II

El coneixement de l'ànima de l'obrer reclama un tractament especial. Cada rector ha de tenir present que tota la vida i estructuració de la parròquia pot dir-se que és una obra social. Els imponderables juguen aquí un paper molt important. Les ànimes dels obrers, exposades a les influències susdites, són extraordinàriament sensibles. Una sola manifestació de caràcter antisocial pot influir destructivament.

En l'acció parroquial en el camp obrer cal tenir present el que segueix:

a) *El sacerdot.* — Aquest està revestit d'una dignitat especial. El sacerdoti imprimeix en la persona que el rep un caràcter especial. L'obrer creient reconeix aquest caràcter i l'estima. La seva condició d'obrer, i, per tant, de demòcrata, no permet que es faci una parada d'aquesta dignitat. Un sacerdot que vulgui ostentar aquesta dignitat ampulosament per tal de guanyar-se la consideració, ha treballat en fals. Una manifestació semblant de dignitat produeix un efecte contraproductiu en l'obrer que ha de ser reguanyat per a l'Església. El caràcter sacerdotal s'ha de deixar veure i ha d'exercir una influència, però així que rellueix massa, l'obrer troba una distància gairebé infranquejable per a atansar-se a l'Església.

El rector ha de ser un *home sacerdotal* i com a tal ha d'aparèixer davant de l'obrer. Si ho fa així serà escoltat i també seguit molt aviat.

El rector ha de tractar de la mateixa manera tots els individus de la seva parròquia. El rector mai no pot sentir preferències per als interessos de classe. Si es tenen aquestes preferències, quan l'obrer se n'assabenta, té un desencant i rep una impressió desfavorable.

El sacerdot ha de tenir al seu entorn un cercle

d'homes de confiança; entre ells mai no hi pot mancar l'obrer, aquest és intel·ligent a bastament. El rector no ha d'abandonar mai la visita a casa de l'obrer; la pot fer un dia feiner a la vesprada o un diumenge. Sempre produeix bons resultats. Ell ha de procurar tenir comprensió per al treball de l'obrer i per a la vida de les famílies obreres. Per raó d'un sentit democràtic el rector ha d'interessar-se per totes aquestes coses. Això li proporcionarà una sèrie de punts de contacte per a l'exercici del seu Ministeri. Sovint es trobarà amb una convivència personal acompanyada d'una separació d'idees religioses. Però no és el mateix el que passa en altres esferes?

b) *La parròquia i la seva vida.* — Una parròquia ha de tenir una vida de caràcter marcadament social. L'estructura moderna del cos social presenta en això greus dificultats. La representació dels diferents estaments socials és un perill per a la vida de la parròquia. Cal, per damunt de tot, evitar les organitzacions que ofereixen avantatges a les classes benestants, baldament això reporti desavantatges per a la caixa parroquial. Molt sovint s'ha acusat i s'acusa l'Església de ser i d'haver estat una aliada dels rics i de la monarquia i del capital. Mai no s'ha de poder entreveure, ni de lluny, que en l'acció d'un rector, el capital o l'interès tenen ni la més lleu importància. Això es posa singularment de manifest en el lloguer o cobrament dels bancs o cadires, en els honoraris, en les classes d'enterrament i de funeral; en els casaments i bateigs que es fan simultàniament els dels pobres i aïlladament els dels rics; en la pompa i solemnitat desplegadas en els casaments i funerals dels rics, etc.

Un obrer ha de figurar a la junta d'obra de la parròquia; cal evitar que els industrials formin part d'aquesta junta i que s'encomani a ells els millors treballs i obres que s'han de fer a l'església.

La beneficència parroquial no ha d'estar exclusivament a les mans de les classes benestants. Obrers i esposes d'obers han de formar part de les conferències de Sant Vicents de Paül. Els uns i les altres seran els millors assessors per a informar sobre les necessitats dels pobres. La parròquia ha de fomentar i ajudar totes les empreses que tendeixen a socórrer la misèria o la indigència.

Si aquesta és l'acció parroquial immediata en el camp obrer, n'hi ha una altra de mediata. El rector ha perdut el contacte amb les masses obreres. I, per a recobrar aquest contacte, els sacerdots de la parròquia haurien de desplegar, durant una sèrie d'anys, una acció parroquial obrera. Durant dos o tres anys els obrers haurien de ser l'objectiu especial i preferit de l'acció del rector per tal de fer-hi coneixença i per tal de guanyar la llur confiança. Caldria dar coneixement a tota la parròquia que s'embrèn aquesta acció. No hi ha dubte que es trobaria la correspondència per part de l'obrer. Després d'una preparació acurada per mitjà d'una cartoteca i de registres parroquials, hauria de començar l'apostolat sacerdotal i seglar. Caldria visitar l'obrer a casa seva i parlar amb ell i amb la seva família.

Els membres de confiança d'una associació parroquial d'obers ben organitzada podrien prestar serveis excel·lents. La visita domèstica aconsegueix sempre resultats insospitats. No es cregui, però, que aquests resultats de la visita domèstica es toquin immediatament, o al cap d'uns mesos. L'èxit moltes vegades es fa esperar, però sempre ve. La pràctica ofe-

reix casos molt interessants sobre aquest particular.

Si el rector i la clerecia parroquial tracten els obrers de la feligresia de la manera indicada, encara podran aconseguir molt, i una gran quantitat d'obers retornarà al si de la Santa Mare Església. És indispensable que cada parròquia tingui organitzada una *associació d'obers catòlics*, encara que la majoria dels seus membres no siguin obrers. En aquestes associacions els obrers s'han de reunir i s'han de formar per a ser membres pràctics per a la vida catòlica de la parròquia. Les associacions d'obers catòlics són absolutament indispensables en els centres industrials.

Els objectius d'aquestes associacions d'obers han de ser: adquirir consciència de la professió, amor a la cultura i a la religiositat. La realització d'aquests ideals és una font de vida per a la parròquia. Tota la clerecia parroquial ha d'ajudar aquestes associacions d'obers. Un consiliari de l'associació parroquial d'obers obtindrà resultats molt migrats si tota la clerecia de la parròquia no pensa ni actua socialment. Un treball de conjunt de la clerecia parroquial, des-

plegat durant unes anyades en el camp de l'acció parroquial obrera reportaria fruits abundosos per a la clerecia, per als obrers i per a la mateixa parròquia.

La celebració de setmanes socials-parroquials, organitzades degudament, podria contribuir molt a la il·lustració dels obrers i al llur atansament a l'Església. S'ha de fomentar els exercicis espirituals i els dies de recés per atraure els indiferents i els distanciat.

Cal posar en pràctica l'acció parroquial obrera. I aquesta acció ha d'anar acompanyada i dirigida per les experiències personals. Aquesta acció és una necessitat absoluta. L'allunyament de la classe obrera de l'Església és total i la indiferència religiosa és cada dia major.

Hi ha la possibilitat de crear en totes les parròquies de centres industrials una associació d'obers amb el programa més amunt indicat. Cada mes aquestes associacions poden tenir la corresponent conferència de formació. A la vegada aquestes associacions federades poden constituir la *Federació d'Obers d'ACCIÓ POPULAR*.

Crònica del moviment catòlic

La Lliga alemanya de proletaris lliurepensadors.

— En el darrer congrés celebrat pels proletaris lliurepensadors d'Alemanya s'acordà emprendre una activa propaganda per a allunyar els creients de l'Església. A aquest fi s'han d'organitzar exposicions dels sense Déu, es crearan biblioteques circulants per les barriades de les ciutats i pels pobles rurals, les companyies teatrals dels sense Déu donaran representacions; es projectaran pel·lícules adients a aquesta propaganda. Es demanarà d'una manera especial el concurs de les dones i del jovent. Cada agrupació local ha de tenir la seva secció de joventut. S'invitarà a inscriure's a les lligues d'incineració i es treballarà la separació de l'Església amb una intensa propaganda. Es vetllarà per a desemmascarar l'Església "que ha estat i és — diuen — un instrument del Capitalisme."

Anotem expressament aquestes directives de les organitzacions proletàries que estan a la mercè dels homes sense Déu, perquè ben aviat tindran ressonància en les assemblees dels nostres esquerrans anticlericals. Cal que els catòlics es captinguin de la rapidesa amb què avui les idees i les manifestacions més diverses de l'activitat humana es propaguen per tot el món. Vivim els temps de l'auto, de l'avió i de la ràdio; el món ni té distàncies ni fronteres.

La incineració. — Qui hagi llegit les fulles de les lligues dels que volen ésser cremats després de morts, perd tot l'humor i la il·lusió que pot suggerir el pensar que tot el cos nostre pot ser guardat en un pot de vidre o en una caixeta de metall valuós. Darrerament una fulla hamburguesa, òrgan d'aquelles associacions, descriu d'una manera macabra el procediment de cremació de cadàvers. Els focs ben sovint són encesos pel forner amb trossos de diari, les fustes de la caixa serveixen de teies i el gas ajuda a la destrucció del cos humà. Els cruixits i les contorsions del cos hi són esfereïdors i, com el forner remena la llenya del forn perquè s'acabi de cremar, així el crema-morts s'entreté a remoure l'ossamenta del difunt fins que s'ha tornat cendra.

Darrerament a la ciutat hongaresa de Debreczen s'ha intentat introduir un forn crematori. Es van or-

ganitzar protestes. L'episcopat hongarès va publicar una condemna decisiu d'un tal procediment. Un pare dominicà va dirigir el moviment de protesta per tot Hongria i el ministre de governació d'aquell país, en rebre una delegació de les associacions *Credo*, va declarar que el moviment crematori del cos humà es podia donar per fracassat en aquell país.

El catolicisme a Suïssa. — Els catòlics de Suïssa augmenten d'any en any. Les activitats de la clerecia i de l'episcopat d'aquell país són admirables. A Zúrich, per exemple, el catolicisme s'ha desplegat d'una manera meravellosa. Els catòlics d'aquesta ciutat que, 50 anys enrera, eren uns cinc mil, són avui més de vuitanta mil. En les darreres eleccions cantonals, el partit social cristià integrat per catòlics, presentava candidatura en tots els districtes i eis candidats eren, en llur majoria, obrers i dependents. En els darrers deu anys els catòlics de Suïssa han augmentat en cent dos mil i en el darrer any han estat creades trenta-cinc noves parròquies o tenències. Per al sosteniment de la clerecia els catòlics suïssos han aportat una suma que ultrapassa el mig milió de francs suïssos. I en aquesta suma no es compta pas tot el que fa referència al culte i obra del culte.

A més, els catòlics suïssos sostenen una magnífica universitat catòlica, la universitat de Friburg, que té més de vuitanta professors i a la ratlla d'un miler d'estudiants. La premsa diària dels catòlics suïssos és estupenda: les *Neue Zürcher Nachrichten* amb tres edicions diàries, el *Courrier de Genève*, que fa la competència al *Journal de Genève*, conseller i director espiritual de molts polítics nostres d'esquerra i fins i tot de dreta, un magnífic diari, òrgan de les associacions catòliques obreres, que surt a Winterthur: ànima de les unes i de l'altre és l'actual bisbe de Sant Gall. I encara té Suïssa una magnífica producció literària catòlica al cap de la qual està l'admirable monsenyor Besson, el que sap dialogar amb els protestants amb llibres tan admirables com *La Route aplanie* i que sap desenrotllar a Ginebra, entorn de la Societat de les Nacions, una activitat paral·lela a la del seu antecessor el gloriós Sant Francesc de Sales.

Barrem el pas als qui viuen al marge de la llei

PER J. CIVERA I SORMANI

Un vaixell de guerra de la República Argentina, ha deixat en diversos ports els indesitjables que han estat expulsats d'aquell país. A l'Argentina, hi ha un gran nombre d'individus extremistes que aprofiten totes les avinenteses per a provocar la revolució social. El mateix podríem dir de Barcelona. La nostra ciutat és la recollectora de tots els detritus socials. Els individus que són expulsats al cap de pocs dies tornen a passar la frontera. No fa molt de temps que fou expulsat un individu francès complicat en una diversitat d'afers repugnants i abjectes. Aquest individu aconseguí traspasar la frontera, acompanyat d'una noia de Perpinyà que ha estat venuda com una mercaderia. Si hom castiga els qui roben un rellotge o una cartera, ¿per què no han d'ésser castigats severament els qui llencen damunt el fang la innocència d'una noia?

A Barcelona existeixen una diversitat d'individus, quasi tots forasters, que es dediquen al tràfec de blanques i a la venda de tòxics. Si és possible nàixer cec o mut, també és possible nàixer sense consciència. L'home, un cop ha fet la davallada cap a l'abisme de l'abjecció, és capaç de fer les coses més vils i repugnants. Els qui han visitat la selva, saben que els animals de cada espècie s'agrupen i viuen en comunitat. En les grans ciutats passa el mateix. Tothom sap on són els homes miserables que per a no treballar com els homes dignes, cometen els actes més innobles.

Aquesta mena d'homes no podrien viure en les ciutats petites. En les grans urbs, existeixen cataus on poder entaforar-s'hi.

Cada vegada que hem contemplat la ciutat del cim estant d'una muntanya, ens hem fet aquesta reflexió: si poguéssim veure tota la corrupció que hi ha dintre, en compte de tornar cap a la ciutat, arrencaríem a córrer camps a través.

És impossible que tothom sigui perfecte. Per assolir la perfecció cal un gran esforç i un gran heroisme. Comprenem que hi hagi homes que sentin l'atracció dels camins que menen als plaers de la vida; el que no podem comprendre és que prefereixin viure dins del llot que dins la llum serena de les altures.

Si visitéssim els barris on el vici té el seus cataus, trobaríem una sèrie d'homes que no sabrien donar-nos una definició de la dignitat, perquè no saben que existeixi. Com que ells estan corromputs, volen també corrompre els altres. Si voleu donar una alegria a una dona mundana, digueu-li que ha caigut una dona que tothom considerava virtuosa. És l'alegria del lepros. Els qui són atacats d'aquesta terrible malaltia, voldrien que tots els homes tinguessin damunt la carn nafres purulentes.

Els tòxics causen grans estralls. La cocaïna pertorba la intel·ligència dels dissortats que amb les drogues pretenen trobar un benestar que no troben en els goigs de la vida. Es van suïcidant lentament. El cocainisme és una malaltia mental. El malalt manifesta una gran activitat desordenada i quan parla diu incoherències. Avorreix la vida i les allucina-

cions li fan veure coses que no existeixen. Dissortat el jove que pren cocaïna. Quan hom es lliura als tòxics, és que ja ha passat per tota la gradació del vici. A la cocaïna mai no s'hi arriba de cop i volta.

La vida de l'home en un moment pot donar un tomb que la faci canviar de ruta. Per això cal un gran tacte per a saber bandejar tot allò que pot allunyar-nos del camí dreturer. Amb les nostres imperfeccions hem d'ésser molt exigents. Si el temps que esmercem preocupant-nos dels altres i esbrinant els defectes que tenen, l'esmercéssim per a conèixer les nostres imperfeccions, seríem molt més bons del que som.

Alguns dels individus indesitjables que condueix el vaixell argentí, al qual ens referíem suara, no saben com es diuen ni d'on són fills. Potser algú els va trobar abandonats en un camí, i ningú mai no sabrà el nom dels pares que els van posar al món. ¿Voleu una cosa més trista que no tenir ni pares ni pàtria? ¿Com voleu que estimin la societat, si mai no han tingut una llar, ni l'amor d'una mare?

Han travessat els mars, amb els peus encadenats. No han viatjat tal com viatgen els homes lliures, sinó com les feres perilloses. Quan morin ningú no plorarà la seva mort.

A tots els qui viuen al marge de la llei, els voldríem preguntar si són més feliços els que no tenen pàtria ni llar, o bé els qui creuen que el treball dignifica l'home. Encara que únicament fos per egoisme hauríem d'ésser bons, perquè els qui obren malament no viuen tranquils. La pau únicament plana damunt el cor de l'home just.

Si els països civilitzats barren el pas als propagadors del vici, nosaltres haurem de fer el mateix. Si s'aprova l'Estatut de Catalunya, i les nostres autoritats tenen facultats per a foragitar de la nostra ciutat els professionals del desordre i els qui viuen d'una manera il·lícita, caldrà que passin pel garbell els forasters que resideixen a Barcelona. No podem, naturalment, murallar la ciutat. Els homes honrats d'onsevilla que sien, mereixen el nostre respecte; però els qui viuen al marge de la llei no els podem donar hospitalitat.

Actualment passen la frontera els expulsats de tots els països. Cada vegada que esclata una revolta, entre els detinguts hi ha moltíssims forasters. Els qui no tenen res per perdre es juguen fàcilment la vida. Fa pocs dies fullejant una col·lecció de periòdics de l'any 1909, vàrem tenir curiositat d'examinar la llista dels individus que foren detinguts amb motiu de la setmana tràgica. Quasi tots eren forasters. Darrera les barricades van morir individus procedents de gairebé tots els països d'Europa. L'obrer català, tan injustament bescantat, no va pendre part en aquella vergonyosa revolta.

Si es publicués una estadística dels atracaments que s'han comès a Barcelona, hom veuria claríssimament que quasi tots els atracadors són forasters. Tampoc són catalans la majoria dels autors dels crims que es cometien a la nostra ciutat. No és

que nosaltres ens considerem superiors als altres pobles. Ningú no pot monopolitzar l'honradesa. En tots els països hi ha homes bons i dolents. Si ens planyem, és perquè vénen a Barcelona els individus que són foragitats dels altres pobles.

Agraïm l'esforç i la col·laboració de l'obrer honrat, que ha abandonat la seva terra perquè no podia pastar-se el nostre pa de cada dia; però ens fan nosa els qui avorreixen el treball i escampen per la nostra terra la llavor del desordre i de l'anarquia.

Si hom concedeix a la nostra terra facultats per

a governar-se, cal que vigili els qui poden convertir-se en instrument dels nostres adversaris. Aquests procuraran que fracassin les nostres autoritats. Es crearan conflictes socials, no per aconseguir el millorament dels obrers, sinó per a crear dificultats a l'expansió de la nostra indústria.

Cal saber amb qui vivim. Obrim de bat a bat les portes a tots els homes de bona voluntat que vulguin contribuir a la prosperitat del nostre poble; però barrem el pas als qui voldrien convertir la ciutat en un munt de runes.

El que ha fet la dona pel cristianisme ⁽¹⁾

PER GEORGES GOYAU

de l'Acadèmia francesa

II

Les dones cristianes dels primers segles saberen ésser màrtirs, talment com els homes; llur sang fou una sembrada de cristians; recordo el fet simplement, en límito a observar que el cànon de la missa, en nomenar certes màrtirs, les designa com un honor suprem.

Les escriptures i la tradició, tals són, després del Concili de Trento, les dues fonts de la fe; aquest dipòsit escrit i aquest dipòsit oral, confiats a la guarda i a la interpretació del magisteri, conserven i il·luminen el *Credo*. Esguardo la història d'aquests dos dipòsits, i les dones tenen allí un lloc i juguen allí un paper.

L'endemà del dia en què l'emperador Julià l'Apòstata havia volgut tallar el pont entre la raó natural i la religió cristiana, entre la cultura antiga i la revelació divina, prohibint als cristians d'instruir-se, les dones es trobaren, a Roma, sobre el turó de l'Aventí, dones de l'aristocràcia i de gran intel·ligència, per tal de demostrar que les ciències humanes deuen el lloc que tenen a la coneixença de la Bíblia; i entre elles, en el terç del ive segle, van veure obrir una mena de laboratori, en el qual Sant Jeroni dirigia els treballs (2).

La primera d'aquestes treballadores fou Marcella, una vídua. Tenim setze lletres de Sant Jeroni a Marcella, on diu directament que té per objecte l'Escriptura; elles ens permeten d'assistir, per dir-ho així, a les lliçons diàries del gran doctor. Jeroni ajuda Marcella a comprendre millor els seus salms que cada dia ella canta; i Marcella discuteix amb Jeroni sobre el sentit dels termes hebreus usats pels evangelistes, sobre els arguments que un montanista pretén trobar en l'Evangeli. Altres deixebles hi assisteixen: un altra vídua, Paula, i dues de les seves filles, Blezilla, vídua també, i Eustàquia, una verge; i Paula consulta Jeroni sobre el sentit místic de l'Escriptura, talment com Marcella li demana l'explicació científica del text. Aquestes dones de l'Aventí esdevenen més i més intel·lectuals, com també més i més creients;

algunes d'elles anaren fins a Jerusalem, seguint les petges de Jeroni, per tal de satisfer, a la vegada, la curiositat de llur ciència i l'entusiasme de llur fe. Esdevenen per voluntat pròpia, talment com èmules. Sostingudes per aquesta mateixa emulació, treballen; és Paula qui es presta a comentar l'epístola als Gàl·lates i l'epístola a Filemó; és per a Eustàquia que es tradueix Josué i els Jutges, Rut i Esther. Jeroni, en certs moments, intimidat per allò que ell anomenava l'oceà dels profetes, sembla recular: "Millor voldria callar, deia, que no pas dir això." "Però no, insistien Paula i Eustàquia, poc val molt més que no res. Havent començat una gran obra, voldreu deixar-la imperfecta i inacabada?" I Jeroni responia: "Ho voleu, obeeixo. I bé, doncs, despleguem nostres veles al vent de l'Esperit Sant"; i Jeroni entrava al núvol d'Isaïes. Jeroni contemplava d'aprop els seus llamps i els seus trons.

En les obres de Sant Jeroni tenim, encara, els prefacs que ens diuen la seva gratitud envers aquelles dones, instigadores i col·laboradores de la seva gran obra d'escriptor; i la correspondència del gran doctor completa el testimoni atorgat pels seus prefacs. Veiem allí Fabiola, vídua del marit que abans del divorci havia elegit, convertida, penitent, venir a Betlem, posar-se a l'Escola de Jeroni, el qual obligà, per les seves preguntes, a aprofundir el sentit dels noms de les tribus d'Israel i la predestinació del profeta Balaam, i a estudiar més minuciosament les etapes del poble hebreu entre l'Egipte i el Jordà: Veiem Paula i Eustàquia ajudar-lo a explicar l'Escriptura d'un cap a l'altre, en una lectura contínua.

El sant sabia que alguns somreien del seu cenacle femení. "Ells creuen un deure de mofar-se de mi, escrivia, veient els vostres noms al cap de les meves obres. Aquests, doncs, no saben que mentre que Barak tremoli, Debora salva Israel, que Judit i Ester deslliuren Israel del perill suprem? ¿Per ventura no és a les dones que després de la seva resurrecció Nostre Senyor se'ls apareix de moment? Sí, i els homes pogueren avergonyir-se, llavors, de no haver cercat allò que les dones havien trobat." Per veu de Sant Jeroni, secretari del Papa Sant Dàmas, l'Església havia fet a la intel·ligència femenina tal honor de col·locar-la a un alt nivell.

(Continuarà)

(1) *Revue des Jeunes*, núm. 15, 1927.

(2) Cavallere: *Saint Jérôme, sa vie et son œuvre*, primera part, vol. I, pàg. 85.

Carnet setmanal

La reforma agrària. — Ja en tenim un tast dins de Catalunya. Un decret del senyor Nicolau ens va portar al conreu forçós de les terres. El decret és còpia d'un decret italià, i el resultat ja tothom l'ha pogut veure. Al cap de pocs mesos, qui se'n recorda?

Altres decrets han portat la pertorbació més angustiosa dins els nostres camps. Aquests decrets, referents a la revisió de contractes, foren obra del mateix Govern, executats a Catalunya per la gent d'En Companys a base de demandes insignificants, de set pesetes de cost. Més de trenta mil demandes han infestat els Jutjats de Catalunya; i alguns d'ells, fins resolent-ne una cada dia, tardarien uns quants anys a resoldre-les totes. Mentrestant, els pobles s'han vist dividits per una guerra civil; les rendes de les terres depositades als jutjats; el diner d'aquelles rendes arrencat al conreu de la terra catalana; i la quasi totalitat de demandes resoltes contra els mateixos demandants, doncs, d'acord amb els Decrets, els jutges no poden fer altra cosa. Un veritable engany per als mateixos parcers i revisionistes de contractes!

I en aquestes circumstàncies, Marcelli Domingo, aquest home que ha passat tota la vida parlant a base de traduccions d'Herriot, però sense la cultura humanística del Ministre francès, ara ens ha preparat un projecte grandios de reforma agrària, l'única finalitat de la qual és desposseir de les seves terres aquells qui les tenen, amb els diners de l'Estat que ells mateixos han pagat. La pertorbació i la desvalorització de les terres en seran el resultat. En Ventosa i Calvell, en un examen minuciós fet a Sevilla, donà la punyalada de mort al projecte marcellinesc; i aquest, ara, va pel món provant de sostenir i justificar aquell projecte sense que en surti. A Sevilla fou judicat per un home dels coneixements i de la serenitat de l'exministre de la Lliga i difícilment es podrà escapar del seu dictamen serè i carregat de raó.

Vol dir això que el projecte serà retirat i millorat? No; en un altre país, de consciència pública més desperta, probablement seria retirat... i retirat també el Ministre incompetent. En aquest país nostre, ni les objeccions de Ventosa seran contestades, ni el projecte serà rebutjat per unes Corts que no ofereixen garanties de competència. El projecte, més o menys modificat, serà llei. L'Estat, ja prou carregat d'obligacions, aportarà els milions necessaris per a portar-lo a la pràctica; i al cap de poc temps tindrem altre cop la pertorbació dels camps augmentada, la propietat agrícola completament desvaloritzada, i una segona etapa de convulsió comunista-agrària aprofitada per a fins anti-socials. Aquest serà el resultat de l'obra de Domingo, aquest Diputat i Ministre pedagog que es disposa a pertorbar l'agricultura de la mateixa manera que ha pertorbat l'escola.

L'amenaça comunista. — Hi ha persones per a les quals l'amenaça comunista constitueix una veritable obsessió. D'altres, en canvi, s'han acostumat tant a sentir parlar de comunisme i de l'amenaça comunista que no sembla sinó que la prenguin com una facècia, fent-los l'efecte que es tracta del Papu de la por, veritablement infantívol.

Ni una cosa ni altra. Ni el comunisme ha de constituir una obsessió ni ens hem de prendre com a cosa de per riure la seva existència i els seus treballs. El comunisme, dissortadament, és una cosa ben seriosa en la nostra terra, i en ella hi ha zones que en són tacades intensament. L'esforç de Rússia és també ben notori, i a hores d'ara no hi ha qui seriosament el pugui negar ni desconfèixer. Ja sabem que els dirigents de la política de la U. R. S. S. tenen com a dogma del seu programa que Rússia no pot mantenir el seu Estat comunista a menys que el sistema pugui ésser, a la llarga, implantat en tot el món; i d'aquí ve aquest esperit proselitista, que és ben notori, en els elements soviètics russos.

Per altra banda, tampoc no cal veure comunisme en tot ni pertot. El comunisme constitueix, sobretot a Madrid, una moda intel·lectual que passarà com totes les que volen arrelar en aquella terra fèrtil en snobisme intel·lectual; i aquest comunisme no ens inspira preocupació de cap mena i ha de resultar perfectament innocu. Tampoc en els camps andalusos no és tot comunisme, sense negar que n'hi hagi molt.

Però mals com aquest, en la part que tingui de real i efectiu, no es guareixen pas amb palliatius ni repetint-ne els estralls. Es guareixen només amb dos remeis: el primer, que cada dia es persegueixi més la propaganda comunista, a fi que els esperits senzills no hi vagin a caure de bona fe. Si dita propaganda no es limita, si l'incendi de les idees és un fet mitjançant la paraula i la premsa, ¿amb quina lògica voldrem més tard posar remei a les seves conseqüències? I el segon remei hem de trobar-lo en quelcom més pregon que aquesta repressió governativa: en la necessitat d'atendre cada dia més els problemes socials i de procurar que la justícia distributiva sigui cada dia més accentuada entre nosaltres. És a dir, complint escrupolosament els nostres deures socials. Si tots llegíssim l'Encíclica "Quadragesimo anno" i practicàvem les seves solucions ¿qui parlaria de possibilitats comunistes? Ara, si ens entestem a creure que el règim capitalista d'ara, amb tots els seus abusos (entenguim bé que en parlar de règim capitalista entenem parlar de règim abusiu de la propietat, no pas del legítim capital), fonamentat només en les doctrines del liberalisme econòmic és un règim perfecte, sense tares, insubstituïble, llavors no ens haurà d'estranyar que anem sofrint totes les conseqüències de les injustícies d'aquest estat de coses, doncs les doctrines del catolicisme social hauran quedat escrites en el paper, però sense eficàcia en una societat que es diu, i és en els principals aspectes, cristiana.

El remei contra el comunisme no es troba solament, doncs, en una repressió governativa. Les armes i els procediments violents no guareixen cap mal en el món; en canvi, una mutació de conducta i procediments sí que poden guarir-ne molts.

Sant Jordi, Patró de Catalunya. — Aquest any Sant Jordi ha pogut encara passar amb una seriosa solemnitat. L'Ajuntament de Barcelona, per obra de la minoria regionalista, va aprovar una proposició — amb el vot en contra dels radicals; que ho recordin bé els nous elements conservadors-lerrouxistes — declarant festa la dita diada, i fins va endomassar els balcons. La Generalitat va fer la mateixa declaració, i va permetre que el públic desfílés tot el dia pels seus salons i que les floristes donessin el to primaveral de la diada en els seus patis i claustre gòtic superbs i me-

ravellosos. La "Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat", benemèrita de la Religió i de la Pàtria, va obtenir permís per a celebrar l'acostumada Missa de Comunió en la Capella del Sant Cavaller, en la Generalitat, i una gentada immensa estigué a primeres hores del matí cantant, i acostant-se, a centenars, a la Sagrada Taula, fent que el dia no passés amb la marca oficial del laïcisme propi ara d'aquella Casa. Cal fer remarcar, a més, que les pròpies esposa, filla i néta del President de la Generalitat ocuparen seients de preferència durant l'esmentada Missa i s'acostaren també a la Sagrada Taula en el moment oportú.

La Presidència de l'Audiència de Catalunya havia declarat també festa oficial i dia inhàbil per a tota actuació la diada del 23 d'abril per raó de la festa del Sant Patró de la nostra terra; i així esdevingué aquesta una festa completa i plena d'entusiasme.

La coincidència amb Sant Jordi del dia del Llibre va fer animar més els carrers i llibreries, i feia bo de contemplar els balcons plens de domassos de les quatre barres de Catalunya i els rostres dels bons catalans, sempre cristians, plens d'aquella joia interna de les grans festes religioses i populars. El culte a Sant Jordi va creixent. I en la nostra bella Seu barcelonina, així com en la Catedral Primada de Tarragona, se celebraren oficis solemnisssims, cantats per nodrides capelles de música, amb assistència de fidels que emplenaren tot el dia de ciris i flors els altars de les imatges del Sant Patró de la nostra terra.

Sant Jordi, amb la seva Creu, semblava ofrenar als catalans altre cop la joia de fe i de pàtria de temps pretèrits. Ja tornaran, ja, si la fe es va manifestant pura en els nostres pits, fe que lliga la Creu amb les barres, inseparables per a tot bon català.

En l'editorial de la setmana anterior, i en aquestes mateixes planes, demàndem al gloriós Sant que altra vegada manifestés el seu poder i la seva protecció damunt la nostra terra. I així ha començat a fer-ho en la diada del 23 d'abril del present any, més gloriosa del que les circumstàncies podien fer esperar. Que l'any vinent pugui presidir els cultes a la seva Capella, estoig meravellós d'art i de fe, el futur President de la Generalitat de Catalunya. Així serà si tots els catalans ens recordem del nostre deure envers Déu i la Pàtria durant tot l'any que ve, siguin quines siguin les adversitats — que poden encara ésser moltes — durant aquest període de dotze mesos. Les forces espirituals són invencibles en el nostre poble; els moments d'ofuscació poden fer-les trontollar, però no caure mai vençudes. Una història de molts mil·lenis així ens ho promet.

Un nou diari de dreta. — Ja fa dies que "La Nau", aquell diari de la nit que fins ara havia estat portant-veu d'ideals d'esquerra, ha estat adquirit per elements dretans i el to d'aquest diari així ho va demostrant. La Unió Democràtica de Catalunya, nou agrupament que va comptant èxits insospitats en la nostra vida

pública, ha adquirit "La Nau" i, encara que diari polític, ve a l'estadi de la premsa, novament empeliat, a fer campanya en pro de tot el que nosaltres més estímem i defensem.

Benvingut sigui el nou company; li desitgem el tremp necessari en aquest temps de lluita aferrissada, i que els èxits l'acompanyin en la nova creuada per Déu i per Catalunya. Un nou company en la premsa equival a una conquesta més, a un nou baluard per a la defensa del bon seny pairal, que és el fons de tots els fons dins la ideologia espiritualista i cristiana del nostre poble.

L'Estatut de Catalunya. — En el moment que escrivim aquestes ratlles no sabem encara la sort que les Corts i la voluntat del nostre poble reserven a la carta constitucional de la nostra terra. L'atmosfera contrària de molts elements de Madrid pot portar moltes variants i moltes caigudes en la campanya. Però el cert és que la voluntat de Catalunya s'ha manifestat ara novament ben palesa i que cap poder no pot contrariar-la amb èxit. Si el règim polític impetrant obeeix als dictats democràtics que diu contenir, és evident que no pot denegar allò que tot un poble demana i exigeix. I la voluntat de certs homes del règim sembla assegurar la sort favorable de l'Estatut.

No comentem, però. El moment és crític en aquest sentit i tot comentari podria semblar precipitat. No és gaire l'espera que ara ens manca per a saber si d'una vegada per sempre el nostre problema català pot quedar resolt a satisfacció de tots.

Es evident que ens esperen noves lluites i noves angúnies en les futures actuacions a base de l'estructuració dels nous serveis de la nostra Catalunya. Però si tots entrem en el nou període amb el seny que cal, sense entrebancar-nos mutuament i sense esperit negatiu, la nova fase de la nostra vida pública pot esdevenir-nos llaç d'unió de tots els catalans de bona voluntat.

Que Déu ho faci i que nosaltres hi posem tots la més bona voluntat.

R E L O J E R I A
MAURER
R^a CATALUNA 52 fr. KURSAAL antes AVINO 38

**Proveïdors del
Foment de Pietat**

Abans de fer les vostres INVERSIONS EN VALORS con-
sulteu les seves garanties, característiques i perspectives

C. GOMIS

Corredor de Canvi i Borsa

Fontanella, 15 - Barcelona

SERVEI GRATUIT D'INFORMACIO SOBRE TOTA CLASSE DE VALORS

Butlletí d'ACCIÓ POPULAR

SOLSONA

La diada de la inauguració oficial d'ACCIÓ POPULAR de Solsona és una data certament memorable en la campanya que l'ACCIÓ POPULAR s'ha emprès arreu de Catalunya.

La significació de la festa, la seva admirable organització, l'encert del programa, tot contribuï al més gran esplendor de la inauguració que comentem i que féu vibrar intensament, el passat diumenge, 24 d'abril, la nobilíssima ciutat mitrada de Solsona.

Tots els actes revestiren una grandiositat corprenedora.

L'emoció religiosa, en primer terme, dominant tots els cors i tots els sentiments, es manifestà esclatant i poderosa durant tota la diada; però especialment en el solemne Ofici que celebrà a les 8 del matí a la Catedral, el Canonge Dr. Vendrell, Consiliari d'ACCIÓ POPULAR, amb assistència de la Junta de Govern de dita entitat (Delegació de Solsona) i d'una gran multitud. La Schola Cantorum del Seminari interpretà magistralment una missa polifònica. Emoció encarnada en una pregària unànime i fervorosa, en la visita colectiva que el nostre digníssim President senyor Bertrand, junt amb els oradors, la Junta local i els Delegats dels pobles de la diòcesi efectuaren, a la tarda, a la venerabilíssima imatge de la Mare de Déu del Claustre, Patrona de la ciutat.

L'ideal cristià batejà també en els parlaments aflamats d'entusiasme i en les xardoroses ovacions amb què foren acollits, en el míting. L'expectació que aquest havia desvetllat era extraordinària; per tal d'assistir-hi, aflüiren a Solsona unes dues mil persones, bon nombre de les quals hagueren de restar fora del local on se celebrà, doncs, denegat el permís per a donar-lo a la plaça pública, calgué fer-ho al Cinema Setelsis, que a desgrat de la seva capacitat — és el local més gran de Solsona — resultà insuficient per a contenir aquella immensa gentada.

Els oradors, senyors Seubasembrada, Blanch i Boés, M.^a dels Angels Matas (de "Cívica Femenina"), Marquès, Muntada, Soler i Janer, Manich i el nostre President senyor Bertrand, saberen veritablement interpretar els sentiments vivíssims d'idealitat religiosa del seu auditori, que els ovacionà continuadament, interrompent sovint amb prolongats aplaudiments els seus discursos. Tots glossaren l'ideal d'ACCIÓ POPULAR i el seu programa d'Amor i de Justícia social i invitaren els oients a unir-se als seus rengles.

Assistiren al míting representacions de més de 30 pobles, els noms dels quals no citem per no incórrer en omissions lamentables.

Després se celebrà, a l'estatge d'ACCIÓ POPULAR, un banquet al qual assistiren més de cent comensals. En els brindis parlaren la Srta. Matas i els Srs. Soler i Janer, Angel Marquès, Muntada, Blanch, etc.

A la tarda tingué lloc la inauguració oficial de la Delegació i l'Assemblea de Delegats dels pobles de la diòcesi. Presidí el Canonge M. I. Dr. Josep Vendrell, en representació de l'Excm. Sr. Bisbe de Solsona, qui no pogué associar-se personalment a la diada, per trobar-se practicant la Visita Pastoral.

Finalment, la Srta. Matas, en el teatre d'ACCIÓ POPULAR, donà una conferència a les Sres. per tal de constituir "Cívica Femenina".

El programa es composava encara d'altres actes que es desenrotllaren segons estava anunciat.

* * *

La Junta directiva d'ACCIÓ POPULAR de Solsona, ha nomenat soci honorari de l'entitat al Reverend P. Jaume M.ª Girón, C. M. F. ACCIÓ POPULAR de Solsona sap tenir agraïment per les persones que treballen per la prosperitat de la Societat. Felicitem de tot cor l'illustre Missioner, P. Girón.

Les entitats adherides a ACCIÓ POPULAR de Solsona treballen de ferm per a l'engrandiment d'ACCIÓ POPULAR.

TÀRREGA

Dimarts i dijous de la setmana passada es féu la conclusió dels Curssets d'Apologètica i de Sociologia Cristiana que començaren a primers de febrer.

Bell record en guardaran tots els que han assistit, el nombre dels quals ha estat superior a totes les ambicions que des d'un bell principi es forjaren els organitzadors.

Secció Femenina

Amb una nombrosa assistència, dilluns, dia 8, en aquesta Secció tingué lloc la reunió de constitució. Foren elegides per a formar la Junta Directiva:

Presidenta, Neus Minguell; Vice-Presidenta 1.ª, Anna Pijoan de Segarra; Vice-Presidenta 2.ª, Josefa Llobet de Salvadó; Secretària, Teresa Badias; Tresorera, Lluïsa Rius; Vocals, Carme Ripoll, Lluïsa Ribalta Sanrama, Mercè Trepà i C. Burgués Parareda. S'estan preparant alguns actes d'aquesta secció.

BLANES

Llegim al "Recull", de Blanes, un interessant article, signat per R. F., parlant de la tasca social d'ACCIÓ POPULAR. Aquest article és un bell inici de la tasca que ben aviat volen emprendre els nostres amics de Blanes.

CALELLA

S'han celebrat en aquesta gentil ciutat de la costa diverses conferències sobre temes socials, a càrrec del Sr. Martí Fuster.

ACCIÓ POPULAR compta a Calella amb un nucli ben entusiasta, al qual ens complaem de trametre des d'aquestes ratlles el nostre encoratjament.

CASTELLBISBAL

El passat diumenge se celebrà a aquesta localitat, una conferència a càrrec de l'ardit propagandista d'ACCIÓ POPULAR, Sr. Jaume Tarés, el qual fou molt aplaudit i felicitat. Com a conseqüència d'aquesta dissertació, s'inscriviren nombrosos socis a ACCIÓ POPULAR.

SAMPEDOR

El senyor Francesc Ribelles donà a Sampedor una interessantíssima conferència per tal d'organitzar un nucli d'ACCIÓ POPULAR, a Sampedor.

Oficina romànica

(Secció de llengua literària)

CONSULTES

Cons. 70. — És recomanable la substitució sistemàtica de *se* indeterminat per la forma passiva del verb com fan molts ara? — J. S. P.

Resp. — 1. Primerament aquesta substitució no sempre és possible:

a) Recordem, com diguérem en la consulta 69, que la forma passiva no s'escau amb verbs neutres o transitius usats en sentit neutre, és a dir, sense règim directe:

Als baixos *s'hi viu* malament (= *hom hi viu*, però no *hi és viscut*).

Al restaurant *es menja* car i mal cuinat (= *hom menja*, però no *és menjat*).

En aquesta casa *mengen* malament (= *la gent menja*, però no *són menjats*).

b) Encara que el verb transitiu porti règim directe, la forma passiva no s'escau, si el règim és el pronom reflexiu:

1. En aquesta casa *s'alcen* molt d'hora.
2. En aquesta casa la gent *s'alça* molt d'hora.
3. En aquesta casa *s'alça* molt d'hora.
4. En aquesta casa *són alçats* molt d'hora.
5. En aquesta casa *és alçat* molt d'hora.

D'aquests 5 exemples són reals i tenen sentit definit 1, 2 i 4, i són imaginaris sense sentit perfecte 3 i 5. El verb *alçar-se* usat reflexivament, perquè pugui tenir un subjecte indeterminat, ha d'anar en plural *s'alcen* (1), o portar un subjecte indefinit com ara *la gent* (*hom* antigament) si va en singular: *la gent s'alça* (2), *hom s'alça*. El singular sol *s'alça* (3) té el sentit de *hom alça*, on *se* ja no és reflexiu, i per això l'exemple 3 no fa sentit, perquè resta dir encara quina cosa *s'alça* o *alcen* o *és alçada* molt d'hora en en aquesta casa. Això vol dir que els verbs reflexius no admeten el *se* indeterminat, com tampoc admeten la forma passiva. *Són alçats* de 4 no és la passiva de *s'alcen* d'1, sinó que és el verb *ésser* equivalent d'*estar* amb el predicat *alçats*. El sentit de 4 és: "en aquesta casa *s'han alçat*, o ja estan *alçats*, ja *són alçats* molt d'hora". Així mateix *és alçat* de 5, és la passiva de *s'alça* de 3, que com acabem de dir no té sentit reflexiu; per això el sentit resta també incomplet aquí, i esperem que ens diguin què *és alçat* o *s'alça* o *alcen* molt d'hora en aquesta casa.

c) Tampoc cau bé la passiva, quan el verb transitiu i amb règim diferent del subjecte és a més pronominal:

1. El Joan *es menja* la carabassa amb peles i tot.
2. La carabassa *és menjada* pel Joan amb peles i tot.

Comparant aquests dos exemples, encara que el sentit fonamental és el mateix, però el matis pronominal desapareix en 2, perquè la forma passiva no admet el pronom *se* referit a l'agent, que porta ara la preposició *per*. La carabassa *s'és menjada pel Joan* significaria: la carabassa *s'ha menjat pel Joan*, se-

gons l'ús clàssic de canviar *ha* per *és* en els verbs pronominals; és a dir, *el Joan ha menjat la carabassa*, sentit molt diferent de 1. Igual passa en el cas del subjecte indeterminat:

1. *Se la mengen* crua la carabassa.
2. La gent *se la menja* de gust.
3. *Se la menja* de pressa (*hom* o *ell*).
4. *Es menjada* crua.
5. *S'és menjada* crua.

En 1 i 2 *se* és pronominal, perquè consta que no és subjecte indeterminat o pel verb plural *mengen* o per *gent* que fa de subjecte del verb singular *menja*. En 3, com ja explicàrem en la consulta 69, *se* pot ésser subjecte indeterminat canviable per *hom*, o pronominal, suposant un subjecte *ell*. El context ha de dir quin dels dos sentits vol expressar l'autor. Però sempre resulta incompatible el *se* indeterminat amb el *se* pronominal. La forma passiva de 4 correspon a l'exemple 1 d'una manera deficient, perquè hi és esborrat el sentit pronominal de *se la mengen*. Per això no és recomanable aquí la forma passiva de 4. En 5 *s'és menjada* equival a *s'ha menjat*, és a dir, *l'han menjada*, i no correspon a *se la mengen* d'1.

Fonamentant-se en aquests fets, que el verb reflexiu o pronominal no pot ésser usat en forma indeterminada, amb *se* o en passiva, el consultant veu una incorrecció gramatical en aquesta estrofa de L'Emigrant de Mossèn Cinto:

Dolça Catalunya,
pàtria del meu cor;
quan de tu *s'allunya*
d'anyorança *'s mor*.

Ell proposa aquesta substitució:

Qui de tu *s'allunya*
d'anyorança *'s mor*.

Nosaltres creiem que el reflexiu *s'allunya* i el pronominal *es mor* de Mossèn Cinto no són indeterminats, sinó que tenen per subjecte *cor*, amb què acaba el vers precedent "pàtria del meu cor". El cor

ORFEBRERIA SALES BALMES, S. A.

FABRICA d'articles de PLATA DE LLEI
i metall blanc. Objectes d'art per a presents.
PREUS DE FABRICA

4, PORTAFERRISSA, 4

de l'emigrant que parla és el que es mor d'enyorança quan s'allunya de la pàtria.

2.— Segonament no és recomanable l'ús de la forma passiva per comptes de *se* indeterminat, quan pot portar confusió de sentit:

a) Per comptes del verb *estar* i un adjectiu o participi, com fa el castellà, és manera molt catalana de dir posar-hi el verb *ésser*:

La porta *és* oberta (*está* abierta).
La fulla *és* esquinçada (*está* rasgada).
El llum *és* encès (*está* encendida).
La roba *és* bruta (*está* sucia).

Igualment en temps passat *era* per *estava* i en futur *serà* per *estará*:

La porta *era* tancada (*estaba* cerrada).
Els molls *eren* trencats (*estaban* rotos).
La taula *era* parada (*estaba* puesta).
El llit ja *serà* fet (*estará* hecha).
El caldo ja *serà* fred (*estará* frío).

Aquest ús ja és trobador en els clàssics catalans:

Molt *est* enganat (*Somni* 76).
No plors — dix ell — ne *sies* trist, car de remey inutil *usaries* (*Somni* 170).
Uns que en la creació de mon hagueren començament d'ell e no *son* coberts de carn (*Somni* 82).

Ara bé, si per comptes de *se* indeterminat en present, imperfecte o futur, com ara: *la porta s'obre*, *la porta es tancava*, *el llit es farà*, posàvem la passiva del verb, tindriem, *la porta és oberta*, *la porta era*

tancada, *el llit serà fet*, que ja hem vist que equivalien no a l'acció momentània d'*obrir*, *tancar* o *fer el llit*, sinó a l'estant resultant, com si el verb *ésser* fos el verb *estar*.

És un inconvenient, doncs, escriure: *toquen les deu i les portes són obertes*, volent dir: *s'obren les portes*. *S'obren* o *obren* i fins *hom obre* cal dir, i no *són obertes*, que vol dir: *estan obertes*. *S'obren* l'usen els clàssics antics.

Quant a ella és manat *estar* totes les portes li *son* (= li *estan*) tancades; puys *obrense*, con li es manat lo contrari (*Somni* 327).

Aquesta excepció no val quan *ésser* no té sentit d'*estar*.

Es veu ben bé que les golfes *són considerades* com un domini perillós.

Em feia tot un catecisme de preguntes que *eren contestades* per la meua raó o pel meu cor o per la meua fantasia.

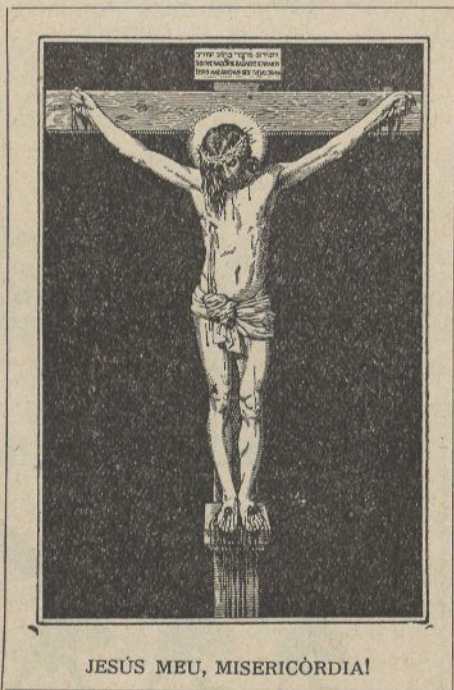
En aquests exemples *són* i *eren* no poden ésser canviats per *estan*, *estaven*, i per això tenen el sentit normal de la passiva, equivalent respectivament a *es consideren*, *es contestaven*.

És cosa notadora que l'equivalència d'*ésser* amb *estar* no la té la forma *fou* del perfect senzill. *La porta fou oberta* significa ordinàriament *l'obriren*, *s'obrí*, i així es pot ben dir: *tocaren les deu i les portes foren obertes*, igual que *s'obriren les portes*.

(Acabarà)

El Secretari de Redacció de l'O. R.

Anvers i revers de les noves estampes editades per "Foment de Pietat"

Jo

DECLARO que professo la Religió Catòlica i que amb aquesta Fe vull viure i morir com a fill de la Santa Mare Església. Per tant faig constar el meu desig de rebre els Sagraments i auxilis espirituals de la meua Religió en cas de malaltia o perill greu; així com la meua voluntat expressa de què el meu cadàver sia enterrat conforme el ritu de la Religió Catòlica, Apostòlica i Romana.

I per a que consti i es compleixi ho firmo a
el dia de 193

En cas d'accident tingueu la caritat de fer avisar a ma família, carrer de

..... núm.

Porteu-ne sempre una al damunt convenientment omplerta i signada

Un exemplar, en paper de fil per assegurar-li llarga durada, 5 cèntims.
Hi trobareu també estoig de celofana al preu de 5 cèntims cada un.

Acadèmia

Fundada en 1879

Avinguda Portal de l'Angel, 38

Telèfons 18953-75303 - - Apartat 782

Comerç : Idiomes : Taquí-Mecanografia
Peritatge, Professorat mercantil i Batxillerat

L'Acadèmia Cots col·loca oportunament els seus alumnes dignes i capacitats.

COTSLÀMPARES I METALLISTERIA
INSTAL·LACIONS I REPARACIONS**SALVADOR COROMINA**Aigua - Sanejament - Comptadors d'aigua
(abonaments per a conservació i lectura) - Electricitat - Gas

Plaça de Catalunya, 4

BARCELONA

Telèfon 15794

JA SOU SUBSCRIPTORS
DE
Catalunya Social?

BIBLIOTECA HISTÒRICA
DE LA
BIBLIOTECA BALMES

Serie II

Volum VII

JOSEP FINESTRES

ESTUDIS BIOGRÀFICS

pel

P. IGNASI CASANOVES S. J.

Aquest magnífic volum de 564 pàgines,
i que comprèn: *Estudi preliminar. — Elogi
funeral. — Vida i escrits. — Documents,*
és tanmateix obra de consulta obligada per
a tots aquells que desitgin conèixer l'his-
tòria de la cultura catalana al segle XVIII.

Preu del volum: 30 pessetes

OBRA NOVA

800 Pensaments

del

Bisbe TORRAS I BAGES

amb un pròleg del seu Secre-
tari el Canonge Josep Dacs.

Un bonic volum, relligat en rústega 2 pessetes

PRIMERA COMUNIÓ*Els millors llibres...**Els millors recordatoris...**Les millors ofrenes...***Foment de Pietat**

NO ESPEREU ÚLTIMA HORA

Joan BUSQUETS

MESTRE EBENISTA I TAPISSEJER
DECORADOR

**MOBLES I OBJECTES
D'ART I DE FANTASIA**

AGENCIAMENT D'INTERIORS
MODERNS I D'ESTIL

ESTUDI, TALLERS I EXPOSICIÓ:

PASSEIG DE GRÀCIA, 36

TELÈFON 16825

B A R C E L O N A

**EL MALTA
"NATURA"**

**FORTALECE
Y HERMOSEA
EL ROSTRO**

**EL CAFÈ
DEBILITA**

**AFEA EL
ROSTRO**

EL CAFÈ arruïna la seva pròpia salut, *arruga* la cara, *malmet* els òrgans digestius, ronyons, fetge, sistema nerviós, etc.

Si V. rebutja el cafè i en compte d'ell pren **MALTA NATURA** beguda aromàtica, nutritiva i digestiva que resol els gasos, tindrà el rostre bell i rialler.

CASA SANTIVERI, S. A.
Oficines centrals. Colònia Santiveri
CAN TUNIS - Telèf. 33076 - BARCELONA

ATENES A. G. — Provença, 157; Barcelona.

FRANQUEO
CONCERTADO

CATALUNYA SOCIAL
Durán i Bas, 11
BARCELONA